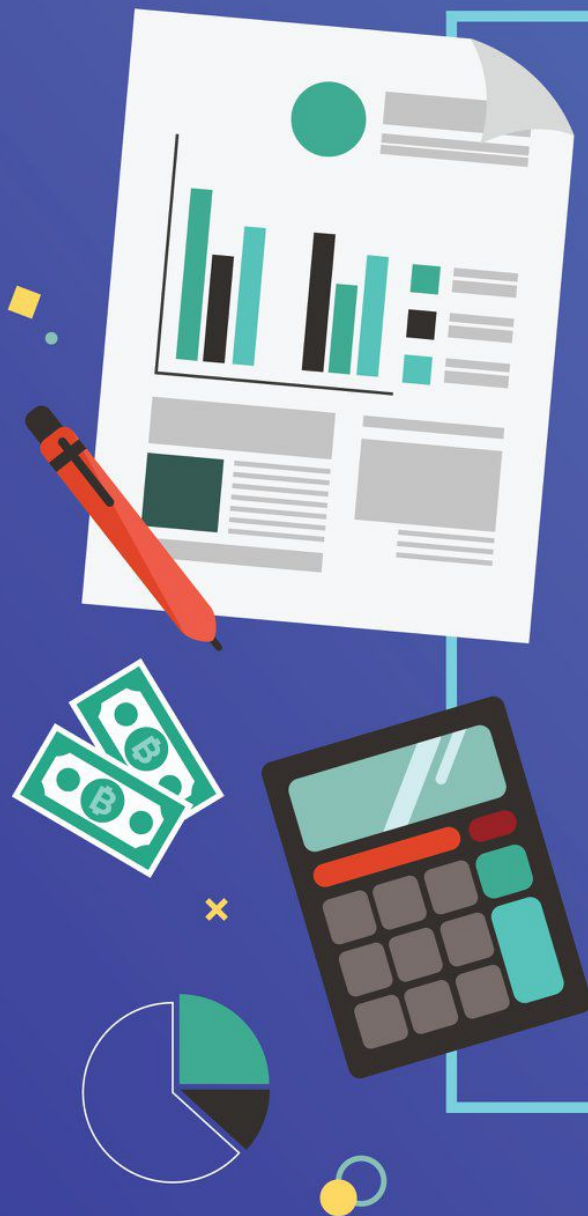
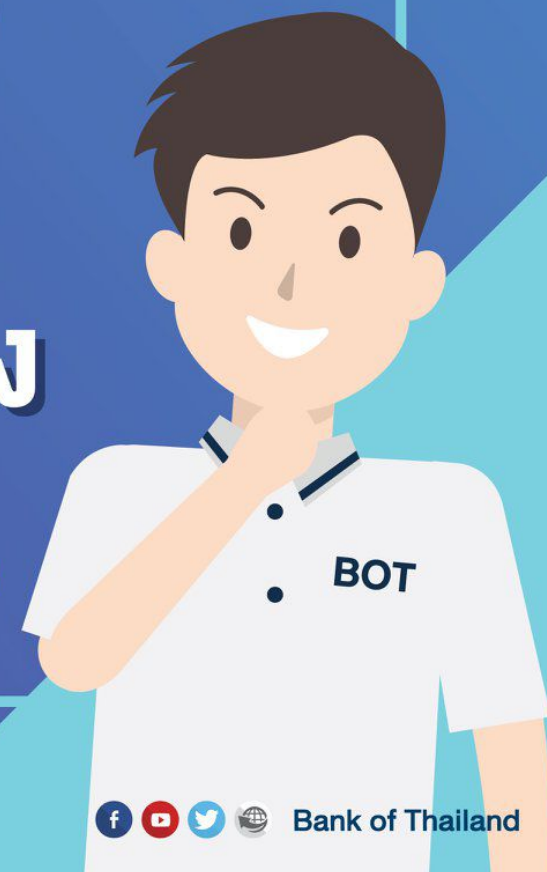

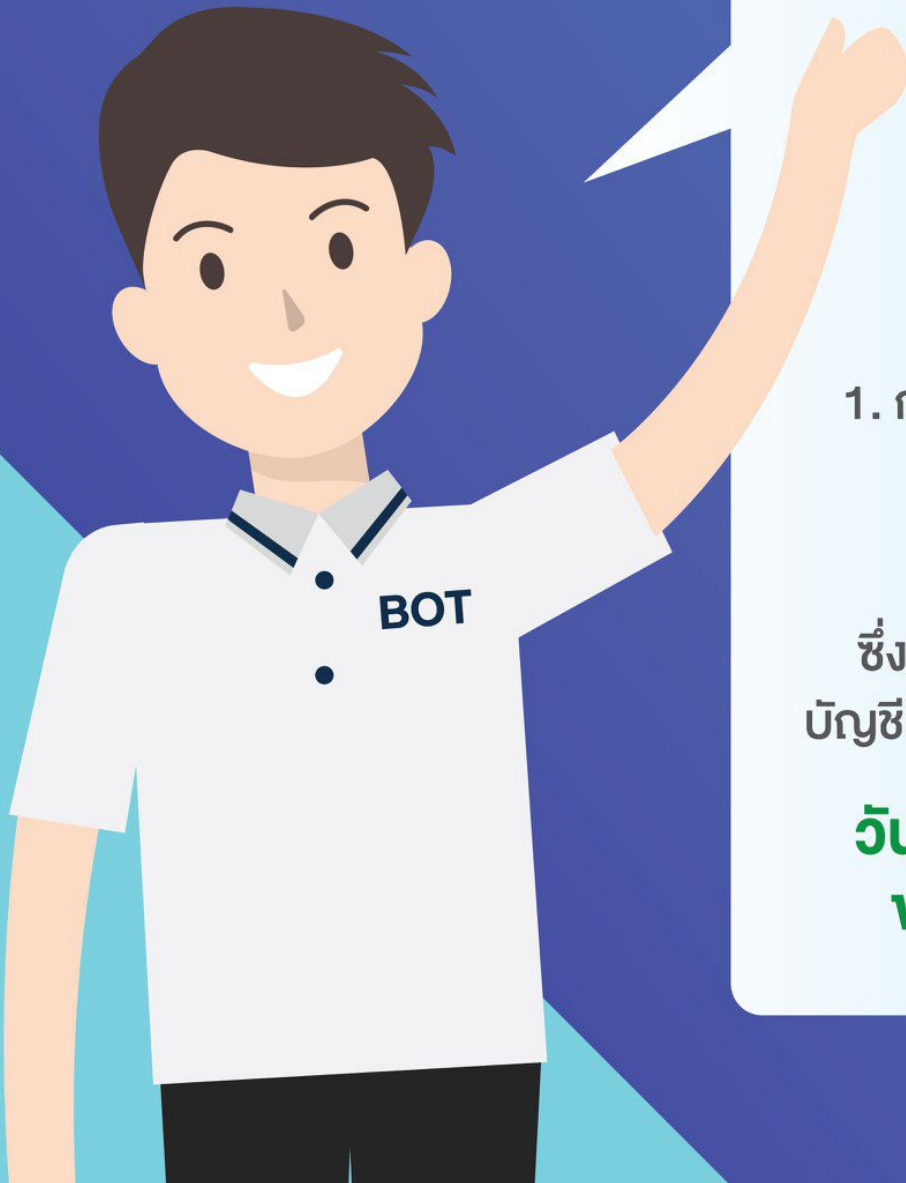

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

ทำความเข้าใจ 4 ลักษณะพิเศษ ของงบการเงิน ของธนาคารกลาง

แบงก์ชาติ มีหน้าที่สำคัญ 2 ด้าน คือ

1. การรักษาเสถียรภาพ
ระบบเศรษฐกิจ

2. การจัดพิมพ์และ
นำธนบัตรออกใช้หมุนเวียน
ในระบบเศรษฐกิจ

ซึ่งผลจากการทำหน้าที่ จะปรากฏอยู่ใน 2 บัญชี คือ
บัญชีธนาคารแห่งประเทศไทย และบัญชีทุนสำรองเงินตรา

**วันนี้ เรามาดูความเข้าใจลักษณะพิเศษ
ของงบการเงินธนาคารกลางกันครับ**

ลักษณะพิเศษที่ **1**

สินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารกลาง ไม่ใช่สกุลเงินเดียวกัน (Currency Mismatch)

บัญชีธนาคารแห่งประเทศไทย

สินทรัพย์	หนี้สิน
> 85% เงินสำรองระหว่างประเทศ	ตราสารหนี้ ปรก. เงินรับจาก สพ. เงินคงคลัง
< 15% พันธบัตรรัฐบาล	ส่วนทุน

บัญชีทุนสำรองเงินตรา

สินทรัพย์	หนี้สิน
100% เงินสำรองระหว่างประเทศ	ธนบัตรออกใช้
	ส่วนทุน

สินทรัพย์ของธนาคารกลางส่วนใหญ่เป็น “เงินสำรองระหว่างประเทศ” ที่อยู่ในรูป “สกุลเงินต่างประเทศ” แต่ในด้าน “หนี้สิน” จะอยู่ในรูปสกุลเงินของประเทศนั้น ๆ ซึ่งของแบงก์ชาติ อยู่ในรูป “เงินบาท”

เพื่อจัดทำงบการเงิน ทุกสิ้นปีต้องมีการตีราคาสินทรัพย์สกุลเงินต่างประเทศให้อยู่ในรูปเงินบาท

ความเป็นจริง คือ ธนาคารกลางไม่ได้ขายสินทรัพย์ต่างประเทศออกไป สินทรัพย์ทั้งหมดยังมีอยู่ครบถ้วน ตัวเลขกำไรหรือขาดทุนที่ปรากฏในงบการเงินส่วนใหญ่จึงเป็น

“กำไรหรือขาดทุนที่เป็นผลจากการตีราคา” หรือเรียกว่า “กำไรหรือขาดทุนทางบัญชี”

การที่ต้องตรึงค่าเงินสำรองระหว่างประเทศทุกสิ้นปี
ส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของค่าเงิน
จะมีผลต่อตัวเลขในงบการเงินมาก
(มากกว่า 85% เป็นเงินสำรองระหว่างประเทศ)

เช่น ณ สิ้นปี 2562

รพท. มีเงินสำรอง 2.59 แสนล้าน USD

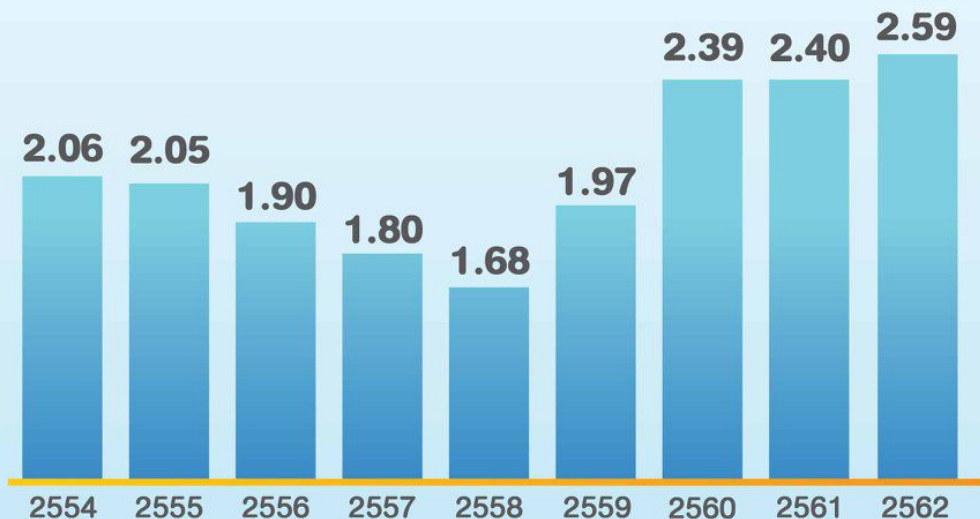
บาทอ่อน 1 บาท **กำไรทางบัญชี** 2.59 แสนล้านบาท

บาทแข็ง 1 บาท **ขาดทุนทางบัญชี** 2.59 แสนล้านบาท

“ **ดังนั้น ถ้าบางทีเห็นงบการเงิน
ของธนาคารกลางปรากฏผลขาดทุน
อย่าเพิ่งกังวลใจ
เพราะอาจเป็นผลของการตรึงค่า** ”

ตัวเลขเงินสำรองระหว่างประเทศปี 54-62
(รวมฐานะซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิ)

หน่วย: แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ

ลักษณะพิเศษที่ 2

การบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศมูลค่าในรูปเงินตราต่างประเทศในระยะยาว

พันธกิจของธนาคารกลางในการดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจทำให้ต้องมองไกล ไม่ใช่แค่การเปลี่ยนแปลงในช่วงสั้น ๆ

ระยะยาว

การบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ

ธนาคารกลางจะลงทุน
ในสินทรัพย์ที่มีมูลค่าที่ดีระยะยาว
และกระจายความเสี่ยงเหมาะสม

ระยะสั้น

การจัดทำงบการเงิน

จัดทำขึ้นในรอบระยะเวลา 1 ปี
จึงทำให้มีความต่างเรื่องกรอบเวลา
กับการพิจารณาผลตอบแทน

ลักษณะพิเศษที่ **3**

หนี้สินของธนาคารกลางต่างจากหนี้สินของธุรกิจ

หนี้สินของธุรกิจก่อขึ้นเพื่อใช้จ่ายหรือลงทุนของธุรกิจนั้น ๆ (Private Benefit)
แต่หนี้สินของธนาคารกลางเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศโดยรวม (Public Benefit)

งบการเงินของธนาคารกลาง	หนี้สินของธนาคารกลาง	ความสำคัญ
บัญชีธนาคารแห่งประเทศไทย	ตราสารหนี้ของ สปก.	หนี้ที่เกิดจากการดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจ และทำให้ได้มาซึ่ง “เงินสำรองระหว่างประเทศ”
	เงินรับฝากจากสถาบันการเงิน	เป็นจุดเริ่มต้นของระบบสถาบันการเงิน และระบบการชำระเงิน
	เงินคงคลัง	เกิดจากการบริหารกระแสเงินสดของรัฐบาลในแต่ละช่วงเวลา
บัญชีทุนสำรองเงินตรา	ธนบัตรที่ใช้หมุนเวียน	เป็นจุดเริ่มต้นของการแลกเปลี่ยน และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

เกิดอะไรขึ้นในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา หนึ่งในของ รปท. ที่สูงขึ้นมาจากไหน?

วิกฤตการเงินโลก (GFC)
สหรัฐฯ กลุ่มประเทศยูโร ญี่ปุ่น

Unconventional Monetary Policy
อัดฉีดเงินเข้าสู่ระบบการเงินโลก

10 ปีที่ผ่านมาไทยเกินดุลบัญชีเดินสะพัด
2 แสนล้าน USD
การท่องเที่ยวโตต่อเนื่อง

ปี 52
14
ล้านคน

ปี 62
40
ล้านคน

การส่งออกมีพัฒนาการที่ดี
การลงทุนต่ำกว่าในอดีต

1

สินทรัพย์

รปท. ซื้อเงินตราต่างประเทศ
เท่ากับเพิ่มบาทเข้าสู่ระบบ
ได้ทุนสำรองฯ เป็นก้นช้น

2

หนี้สิน

รปท. ออกพันธบัตร
เพื่อดูดซับสภาพคล่อง
ต้นทุนคือดอกเบี้ยนโยบาย

สินทรัพย์	หนี้สิน
> 85% เงินสำรองระหว่างประเทศ ↑	ตราสารหนี้ รปท. ↑ เงินรับจาก รพ. เงินคงคลัง
< 15% พันธบัตรรัฐบาล	ส่วนทุน

ลักษณะ
พิเศษที่ 4

การทำกำไรไม่ใช่พันธกิจของธนาคารกลาง

ธนาคารกลางเป็นองค์กรที่ไม่ได้แสวงหากำไร (Nonprofit Organization) กำไรหรือขาดทุนในงบการเงิน ไม่ได้สะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงานตามหน้าที่ ต่างจากภาคธุรกิจที่มุ่งแสวงหากำไร

ที่ผ่านมาธนาคารกลางหลายแห่ง อาทิ สวิตเซอร์แลนด์ สิงคโปร์ ออสเตรเลีย อิสราเอล ซิลิโคนแวลลีย์ ฮ่องกง และญี่ปุ่น ได้ประสบความสำเร็จในการดำเนินนโยบายที่มีเหตุผลและเหมาะสมในการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินของประเทศ

ที่ผ่านมาแม้ตัวเลขในงบการเงินของแบงก์ชาติจะปรากฏผลขาดทุน ตลาดการเงินและนักลงทุนยังคงเชื่อมั่นในการทำหน้าที่ของแบงก์ชาติ สะท้อนจากการที่นักลงทุนมาประมูลซื้อพันธบัตร รพท. มากกว่าจำนวนที่ออกจำหน่ายทุกครั้ง

ความเชื่อมโยงระหว่างภาวะเศรษฐกิจ และงบการเงินของแบงก์ชาติ

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะเศรษฐกิจ และงบการเงินของแบงก์ชาติอาจจะสวนทางกัน ในปี เศรษฐกิจไทยเจริญเติบโตได้ดีมีเสถียรภาพ (GDP ปี 60 ที่ 4%) เงินบาทมักจะแข็งค่า ทำให้งบการเงินของแบงก์ชาติมีผลขาดทุน

ในทางตรงข้าม ในปี ที่แบงก์ชาติมีกำไร ก็ไม่ได้แปลว่าเศรษฐกิจไทยจะดี หรือประชาชนจะได้ประโยชน์ เช่น

- ปี 54 เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ เศรษฐกิจไทยเติบโตเพียง 0.8% เศรษฐกิจโลกอ่อนแอ ค่าเงินบาทอ่อน แบงก์ชาติมีกำไรกว่าแสนล้านบาท
- ปี 58 เศรษฐกิจไทยเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ขยายตัวในระดับต่ำ และเศรษฐกิจจีนเริ่มชะลอตัว เงินบาทอ่อนค่าลง แบงก์ชาติมีกำไรกว่า 9 หมื่นล้านบาท

ผลการดำเนินงานสุทธิของแบงก์ชาติ ปี 2553-2563 (บัญชีธนาคารแห่งประเทศไทย)

